LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

POLITINĖ REKLAMA

TEISĖS IR TYRIMŲ SKYRIUS
Rokas Stabingis
2024-01-19

Rinkimai ir referendumas:

- **2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimai**

Politinės kampanijos pradžia 2023-11-12

- **2024 m. gegužės 12 d. privalomasis referendumas dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo**

Politinės kampanijos pradžia 2023-05-24

- **2024 m. birželio 9 d. rinkimai į Europos Parlamentą**

Politinės kampanijos pradžia 2023-12-09

2024 m. spalio 13 d. numatomi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai.

Eilinius Seimo rinkimus skelbia Respublikos Prezidentas ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki Seimo narių įgaliojimų pabaigos.

Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas (įsigaliojo 2022 m. rugsėjo 1 d.)

Galiojanti suvestinė redakcija: 2024-01-01 - 2024-02-16

Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinis įstatymas (įsigaliojo 2022 m. rugsėjo 1 d.)

(17 straipsnis)

Referendumo politinės reklamos žymėjimui ir skleidimui taikomi Lietuvos Respublikos rinkimų kodekse ir Vyriausiosios rinkimų komisijos teisės aktuose nustatyti reikalavimai rinkimų politinei reklamai.

Skelbiant ar paskelbus privalomąjį referendumą, Seimas, atsižvelgdamas į referendumui teikiamo sprendimo svarbą, gali pavesti Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai (įgaliotoms institucijoms) valstybės biudžeto lėšomis referendumo agitacijos laikotarpiu informuoti visuomenę apie spręsti referendumu teikiamo klausimo svarbą Valstybės ir Tautos gyvenimui.

Informacija apie vykstantį referendumą, jo svarbą Valstybės ir Tautos gyvenimui, atvykusių balsuoti referendume piliečių skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant referendume, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už arba prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, nelaikoma referendumo agitacija.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

https://www.vrk.lt/vrk-sprendimai-del-pr

VRK sprendimai, reglamentuojantys politinės reklamos skleidimą

Eil. Nr.	Sprendimas		
	pavadinimas	data	numeris
1.	Dėl Politinei reklamai taikytinų įkainių ir sąlygų pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai ir jų keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo	2013-12-20	Sp-159
2.	Dėl Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos formos bei jos užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo	2010-09-15	Sp-65
3.	Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ★ Galiojanti suvestinė redakcija: 2023-11-11 -	2010-09-07	Sp-58
4.	Dėl Išorinės politinės reklamos taisyklių patvirtinimo	2022-08-25	Sp-66
5.	Dėl Rekomendacijų dėl politinės reklamos skleidimo ir vertinimo patvirtinimo ★ Galiojanti suvestinė redakcija: 2023-12-22 -	2022-08-25	Sp-68
6.	Dėl Paskyrų socialiniuose tinkluose deklaravimo ir Politinės reklamos ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo ir Politinės reklamos ataskaitos formos patvirtinimo	2022-10-06	Sp-87
7.	Dėl Politinės kampanijos politinės reklamos stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo	2023-05-26	Sp-151

- Politinė reklama – valstybės politiko, politinės organizacijos, jos nario, rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp rinkimų politinių kampanijų **skleidžiama teigiama ar neigiama informacija, kuria siekiama daryti įtaką rinkimų rezultatams ar paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas** valstybės politikas, politinė organizacija, jos narys ar rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatas, taip pat **jų idėjos, tikslai ar programa**.

(Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalis)

- Atlygintina politine reklama laikoma tokia politinė reklama, kuri rengiama, gaminama ir (ar) skleidžiama už užmokestį arba kuriai rengti, gaminti ir (ar) skleisti naudojami finansiniai resursai, pasitelkiami įprastai tokias paslaugas atlygintinai teikiantys asmenys.

(Rinkimų kodekso 95 straipsnio 2 dalis)

- Nepažymėta politinė reklama laikoma **paslėpta politine** reklama. Politinė reklama, pažymėta nesilaikant nustatytų reikalavimų, ir paslėpta politinė reklama yra draudžiamos. Už jų skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

(Rinkimų kodekso 95 straipsnio 5 dalis)

Pagal Rinkimų kodekso 97 straipsnio 3 dalį **politine reklama nelaikomi:**

1) **rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu** neatlygintinai (ir nenumatant atsilyginti) skleidžiami įprastiniai informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių organizacijų, kandidatų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama;

2) **rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu** visuomenės informavimo priemonėmis neatlygintinai, laikantis objektyvumo ir rinkimų politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų skleidžiama informacija apie rinkimų programas;

3) **ne rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu** skleidžiami įprastiniai informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių organizacijų, jų valdymo organų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą rinkimų politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės organizacijos ar jos nario interesais arba už tokius pranešimus yra atsilyginama ar numatoma atsilyginti.

Politinė reklama vs. visuomenės informavimas

Pagrindiniai kriterijai, kurie nurodyti Rinkimų kodekse atskiriant politinę reklamą nuo viešojo informavimo yra:

neatlygintinumas;
objektyvumas;
lygiateisiškumas;
agitacijos nebuvimas.

Visuomenės informavimo įstatymo 3 str. 3 d.: *Viešoji informacija visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai.*

Politinė reklama paprastai yra **atlygintina** arba už ją yra numatoma atsilyginti (ne tik pinigais, bet ir paslaugomis ir kt.).

Politinėje reklamoje **objektyvumas** nebūtinas (pavyzdžiui, daromi subjektyvūs vertinimai, pavyzdžiui, kad kandidatas yra pats geriausias ir labiausiai tinkamas valdyti; išryškinamos tik teigiamos kandidato savybės, o neigiamos nutylimos)

Politinėje reklamoje **lygiateisiškumas** nereikalingas, nes siekiama suteikti išskirtinį dėmesį tik vienam kandidatui (būdingas selektyvumas).

Politinėje reklamoje gali būti papildomi elementai, kurie indikuoja, kad už kandidatą yra **agituojama** (pavyzdžiui, kviečiama balsuoti už kandidatą, viešinamas jo logotipas, šūkis ir pan.)

- Rinkimų politinės kampanijos dalyvis – asmuo arba politinė organizacija, kurie dalyvauja rinkimų politinėje kampanijoje ir yra Vyriausiosios rinkimų komisijos įregistruoti šio kodekso nustatyta tvarka

(Rinkimų kodekso 65 straipsnio 1 dalis).

8 dalyviai Respublikos Prezidento rinkimuose ir 9 EP rinkimuose

- Rinkimų politinės kampanijos dalyviais gali būti:

1. politinė partija;
2. fizinis asmuo, turintis teisę būti kandidatu.

- Rinkimų kodeksas nepateikia „kandidato“ sąvokos, tačiau net ir kandidatui nepranešus apie savo kandidatavimą, jo veikla gali būti vertinama visu rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu.

- Gali būti, kad asmenys nedalyvauja politinėje kampanijoje, bet savo pasisakymais ir veiksmais prisideda prie teigiamo politinių organizacijų, kitų asmenų, išsikėlusių ar iškeltų kandidatais, kitų politinės kampanijos dalyvių įvaizdžio kūrimo, skatina už juos balsuoti. Tokiais atvejais informacija taip pat gali būti laikoma politine reklama. *Pvz. bendrapartietis užimantis aukštas pareigas gali agituoti už jo partijos kandidatą, tačiau tokia reklama gali būti apmokama tik iš paties politinės kampanijos dalyvio sąskaitos.*

10. **Politine reklama įprastai nelaikomi**:

10.1. politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami **įprastiniai informaciniai pranešimai** apie valstybės politikų, politinių organizacijų, kandidatų veiklą, susijusią su kandidato darbine ar nuolatinio pobūdžio visuomenine veikla. *Pavyzdžiui, reportažas apie valstybės pareigūno susitikimą su Europos Sąjungos institucijų atstovais ar kolegomis iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių*;

10.2. politinės kampanijos laikotarpiu visuomenės informavimo priemonėmis neatlygintinai, **laikantis objektyvumo ir politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų**, viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų iniciatyva skleidžiama informacija apie rinkimuose ketinančius dalyvauti (arba dalyvaujančius) asmenis ir politines organizacijas, jų idėjas, tikslus ir (ar) rinkimų programas, išskyrus atvejus, kai raginama balsuoti už ar prieš;

10.3. rinkimų štabo, politinės organizacijos būstinės **informacinė iškaba** (stendas, skydas ir kt.), kai ji yra pakabinta ant (ar pastatyta šalia) pastato (patalpos), kuriame (-ioje) yra įsikūręs stacionarus rinkimų štabas, politinės organizacijos būstinė. Iškaboje gali būti ši informacija: politinės organizacijos pavadinimas ir (ar) kandidato pavardė, politinės kampanijos dalyvio pavadinimas, politinės organizacijos logotipas, rinkimų štabo darbo laikas ir kontaktinė informacija. Rekomenduojama laikytis valstybės įstaigų ir institucijų iškaboms keliamo reikalavimo: iškabos matmenys turi būti 40 x 60 cm;

10.4. naujienų portaluose veikiančiuose specialiai rinkimų ar referendumo laikotarpiu ar **politikų nuomonėms skirtuose skyreliuose / rubrikose**, kuriuose (-iose) suteikiama teisė pasisakyti visiems politikams, visuomenės atstovams, rinkėjams visais aktualiais klausimais, neatlygintinai skelbiami valstybės politikų, kandidatų, kitų politinės kampanijos dalyvių, politinių organizacijų ar jų narių pranešimai ir komentarai, **kuriuose nėra pateikiama rinkimų programa, jos dalis, nuostatos arba nuorodos į politinės kampanijos dalyvių ar politinių organizacijų interneto svetaines;**

10.5. ne politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami neužsakyti įprastiniai informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių organizacijų, jų valdymo organų veiklą (pavyzdžiui, informacija apie politinės organizacijos suvažiavimą ar išrinktą vadovybę), išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės organizacijos ar jos nario interesais arba pristatoma rinkimų programa ar asmenys, numatomi kelti kandidatais;

10.6. trečiųjų asmenų neatlygintinai platinama informacija apie politines organizacijas, kandidatus, kitus politinės kampanijos dalyvius tol, kol jai parengti nereikia finansinio indėlio. Siekiant neklaidinti informacijos gavėjų dėl tikrojo informacijos paskelbimo tikslo, rekomenduojama pažymėti nurodant informacijos rengėją (užsakovą). *Pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos pateikiama informacija apie tai, kaip Lietuvos Respublikos Seimo ar konkrečios savivaldybės tarybos nariai balsavo organizacijos veiklos srities klausimais (žmogaus teisių, sporto politikos ir pan.)*.

11. Viešai skelbiama informacija, nepriklausomai nuo jos pateikimo formos (komentarai, straipsniai, laidos, vaizdo ir garso įrašai ir pan.), **GALI BŪTI PRIPAŽINTA POLITINE REKLAMA**, jeigu nustatomi šie politinės reklamos **POŽYMIAI** (**vienas ar keli**):

11.1. **DAŽNIAU** negu įprastai kartojama visuomenės informavimo priemonių neatlygintinai skelbiama informacija (pavyzdžiui, keletą kartų kartojama apie tą patį įvykį arba laida kartojama dažniau, negu numatyta standartiniame radijo ar televizijos programų tinklelyje);

11.2. informacija, pranešimai skelbiami **KOMERCINEI REKLAMAI ĮPRASTAIS BŪDAIS** ir formomis (įskaitant reklaminius skydelius (angl. *banner*), iššokančius langus (angl. *pop-up window*), iššokančius pranešimus (angl. *pop-up notifications*), bėgančias eilutes, plakatus ir kt., bet jais neapsiribojant);

11.3. kuria yra **AGITUOJAMA BALSUOTI UŽ ARBA PRIEŠ** politinę organizaciją, kandidatą, kitą politinės kampanijos dalyvį arba balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą;

11.4. parašus renkančių (parašų rinkimų organizuojančių) asmenų skelbiama informacija **APIE PARAŠŲ RINKIMO TIKSLĄ** (kandidato ar referendumo iniciatyvai paremti);

11.5. be papildomos informacijos, visuomenės informavimo priemonėje skelbiama **KANDIDATO NUOTRAUKA, ATVAIZDAS** ar kita panašaus pobūdžio vizualinė informacija, taip pat kai skelbiami politinės organizacijos ar **politinės kampanijos dalyvio pavadinimas ar logotipas,** politinės organizacijos, kandidato, politinės kampanijos **dalyvio rinkimų numeris, rinkimų šūkis bei raginimas balsuoti;**

11.6**. kartojant** (pavyzdžiui, dažniau nei apie kitus panašaus pobūdžio ar anksčiau rengtus tokius pat renginius) informaciją apie politinės kampanijos dalyvio renginių rėmimą, mecenavimą ir kitas **iniciatyvas**;

11.7. kryptingai, **NUOLAT SKELBIAMA NEIGIAMA INFORMACIJA** apie kandidatą, politinę organizaciją ar jų veiklą, raginant atitinkamai balsuoti ar kitaip siekiant, kad jie nebūtų išrinkti;

11.8. kuria siekiama daryti įtaką rinkimų ar referendumo rezultatams ar paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojami valstybės politikas, politinė organizacija, jos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

12. Kad įprastinio pobūdžio informacija nebūtų laikoma politine reklama, visuomenės informavimo priemonėms rekomenduojama nenaudoti rinkimų šūkių, rinkimų numerių, specialiai ir pabrėžtinai neišryškinti kandidato pavardės, nedėti jo nuotraukos į pirmą periodinio spaudos leidinio puslapį, **nedėti aktyvių nuorodų į politinės kampanijos dalyvių politinę reklamą,** grafiškai apipavidalinant vengti didelio formato kandidato atvaizdų, naudoti dalykinį, o ne agitacinį stilių, politinės kampanijos laikotarpiu nedėti informacijos apie valstybės politiko asmenines ir kitas su jo veikla nesusijusias savybes, jo šeiminį gyvenimą, pomėgius, laisvalaikį.

Rekomendacijos dėl politinės reklamos skleidimo ir vertinimo

13. Visuomenės informavimo priemonių ir kitų asmenų (ne politinės kampanijos dalyvių, ne politinių organizacijų ar jų vardu veikiančių asmenų (agentūrų, nuomonės formuotojų ir pan.) **skleidžiamos informacijos apie politinės kampanijos dalyvius, jų rinkimų programas, politines organizacijas, valstybės institucijų ar valstybės politikų priimtus sprendimus atskyrimo nuo politinės reklamos kriterijai:**

Eil. Nr.	LAIKOMA ĮPRASTINIO POBŪDŽIO INFORMACIJA	GALI BŪTI PRIPAŽINTA POLITINE REKLAMA
1.	Visuomenės informavimo priemonės ar informaciją skleidžiančios organizacijos iniciatyva, siekianti informuoti visuomenę, savo narius. Skelbiama informacija turėtų atitikti **organizacijos įstatus, veiklos tikslus, skelbiamas vertybes, misiją ir strategiją.**	Politinės kampanijos dalyvių, politinių organizacijų ar kitų **asmenų užsakymu.** Siekiant rinkimuose dalyvaujančių asmenų, politinių organizacijų interesų. Panaudojant finansavimą, skirtą politinės kampanijos dalyvio naudai.
2.	**Statistinė / analitinė** informacija apie renkamos institucijos priimtus sprendimus, visų jos narių balsavimo rezultatus. Informacija apie visus asmenis, pateikusius pasiūlymą / projektą.	**Kryptingai** pateikiami renkamos institucijos **dalies** narių balsavimo rezultatai. **Tendencinga** informacija apie vieną ar kai kuriuos asmenis, pateikusius konkretų pasiūlymą ar projektą.
3.	**Visų arba objektyviais kriterijais** atrinktų politinės kampanijos dalyvių programų analizė; gali būti rengiama tik vienu ar keliais aspektais.	**Vienos programos ar jos dalies, be aiškių atrankos kriterijų,** analizė, kurio nors politinės kampanijos dalyvio pozicija tuo pačiu klausimu.
4.	Organizuojant diskusijas / renginius, visiems politinės kampanijos dalyviams sudaromos vienodos sąlygos. Politinės kampanijos dalyviai atrenkami pagal objektyvius kriterijus, juos viešai nurodant.	Išskirtinės sąlygos vienam (daliai) politinės kampanijos dalyviui.
5.	Galima visų politinės kampanijos dalyvių **simbolika,** rinkimų numeriai.	Vienų politinės kampanijos dalyvių **simbolikos,** rinkimų numerio išskyrimas iš kitų.
6.	Pateikta **faktinė informacija**.	**Agituojama** balsuoti už konkretų kandidatą / kandidatų sąrašą, kitaip siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant. Formuojama išskirtinai teigiama ar neigiama nuomonė apie konkretų politinės kampanijos dalyvį (dalyvius).

Draudimas vykdyti rinkimų agitaciją naudojantis tarnybine padėtimi.
Rinkimų kodekso 102 straipsnis

1. **Vykdant rinkimų agitaciją, draudžiama naudotis tarnybine padėtimi** valstybės, savivaldybių ir Europos Sąjungos institucijose, įstaigose ar organizacijose arba organuose, **taip pat Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje,** regioniniuose transliuotojuose ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip naudojantis tarnybine padėtimi arba valstybės, savivaldybių ar Europos Sąjungos institucijų finansiniais ar kitais resursais **bandyti paveikti rinkėjų valią.** Valstybės politikams, pareigūnams, Europos Sąjungos pareigūnams, valstybės ir kitiems tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose draudžiama naudotis tarnybine padėtimi – **sudaryti sau ar kitiems išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas.**

2. **Pareigas** valstybės, savivaldybių arba Europos Sąjungos institucijose ar įstaigose, **Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje einantis kandidatas**, vykdydamas rinkimų agitaciją, per regioninį transliuotoją ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse **gali pasisakyti tik šio kodekso nustatyta tvarka. Jeigu kandidatas dėl einamų pareigų turi per visuomenės informavimo priemones pranešti svarbių žinių, tai jis gali padaryti laikydamasis draudimo agituoti. Jeigu nustatoma, kad tokio pranešimo, transliuojamo tiesiogiai, metu buvo agituojama, atsakingu asmeniu yra laikomas agitavęs asmuo. Visuomenės informavimo priemonė privalo užtikrinti, kad skelbiant įrašą agitacija būtų pašalinta.**

3. Valstybės, savivaldybės ir Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar organizacijų arba organų, taip pat verslo, komercijos bei kitų privačių įstaigų ar įmonių darbuotojams draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją tose institucijose, įstaigose, organizacijose arba organuose ar įmonėse nustatytu oficialiu darbo laiku, išskyrus atvejus, kai rinkimų agitacija vykdoma darbuotojų atostogų metu.

Aktualu, kai kandidatas yra priemonės savininkas arba žurnalistas.

Rinkimų kodekso **100 straipsnis.**

~~**Rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą**~~

Kompromituojančios informacijos skelbimas ir atsakomoji nuomonė

1. **Prasidėjus rinkimų politinės kampanijos laikotarpiui,** ~~paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus,~~ rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas turi teisę pareikšti reikalavimą paskelbti atsakomąją nuomonę apie juos kompromituojančią informaciją paskelbusiai visuomenės informavimo priemonei. Kompromituojančia informacija pripažįstama tokia informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą, ir **ir (ar)** dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą neigiamai apibūdinanti ~~žinia~~ **informacija**~~. Visuomenės informavimo priemonės paskelbta~~, ~~nuomonė (skirtingai nuo žinios, nuomonei netaikomi tiesos kriterijai), taip pat ir neigiama, nepripažįstama kompromituojančia informacija ir nesuteikia teisės reikalauti paskelbti atsakomąją nuomonę~~. Reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę ~~taip pat~~ gali būti netenkinamas jeigu: informacija paskelbta ne apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą; paskelbta informacija nėra kompromituojanti **pagal šiame straipsnyje nurodytus kriterijus;** kompromituojančią informaciją apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą paskelbė pats rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatas; paskelbtoje informacijoje nėra jokios rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą apibūdinanč**ios** ~~ių~~ ~~žinių~~ **informacijos**; rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise. Teisę į atsakomąją nuomonę su politinės organizacijos sutikimu taip pat turi ir politinės organizacijos struktūriniai padaliniai.

2. Kompromituojančią informaciją draudžiama skelbti visuomenės informavimo priemonėje likus 3 dienoms iki rinkimų, taip pat paskutiniame iki rinkimų periodiniame leidinyje. Visuomenės informavimo priemonė, paskelbusi kompromituojančią informaciją apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą, privalo suteikti jiems teisę pareikšti atsakomąją nuomonę. **Rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas arba kandidatas, kreipdamasis į visuomenės informavimo priemonę dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo, privalo raštu pateikti paaiškinimą, kodėl paskleista informacija yra kompromituojanti**. Atsakomąją nuomonę sudaro trumpas paskelbtos kompromituojančios informacijos išdėstymas ir atsakymas. Atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią informaciją. Visuomenės informavimo priemonė atsakomąją nuomonę turi paskelbti **per 5 darbo dienas nuo atsakomosios nuomonės gavimo dienos arba artimiausiame periodinio leidinio numeryje, bet** ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki ~~draudimo vykdyti~~ rinkimų ~~agitaciją pradžios~~ **dienos**. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio kodekso nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomosios nuomonės, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje adekvačiu būdu.

3. ~~Tyrimas dėl kompromituojančios informacijos paskelbimo pradedamas, gavus rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidatų sąrašo ar kandidato kreipimąsi.~~ **Ginčus dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo nagrinėja Vyriausioji rinkimų komisija. Visuomenės informavimo priemonė, gavusi rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidatų sąrašo arba kandidato kreipimąsi dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo, gali kreiptis į Vyriausiąją rinkimų komisiją, prašydama išaiškinti, ar paskleista informacija yra laikoma kompromituojančia. Vyriausioji rinkimų komisija rinkimų politinės kampanijos dalyvių, kandidatų sąrašo, kandidatų ir visuomenės informavimo priemonių užklausas turi išnagrinėti ir atsakymą į jas pateikti per 4 darbo dienas, bet ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki rinkimų dienos.**

4. Jeigu rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas, kreipiasi į visuomenės informavimo priemonę ir jai laiku pateikia reikalavimą paskelbti atsakomąją nuomonę ir jos tekstą, bet ji neskelbiama, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos patvirtintus informacijos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šio paskelbimo kainą.

5. Atsakomoji nuomonė neskelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu. Kompromituojančios informacijos ir atsakomosios nuomonės paskelbimas draudžiamu laikotarpiu užtraukia viešosios informacijos rengėjo ar platintojo vadovui atsakomybę pagal įstatymus.

6. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir asmenims, kompromituojančią informaciją paskelbusiems interneto svetainėje ar socialinio tinklo paskyroje.

Rinkimų agitacijos draudimas. Rinkimų kodekso 103 straipsnis

1. **Rinkimų agitacija, įskaitant ir kitų tuo metu vykstančių rinkimų ir referendumų agitaciją, neatsižvelgiant į jos būdus, formas ir priemones, draudžiama likus 7 valandoms iki balsavimo rinkimų dieną pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos.** Išimtys taikomos išorinei politinei reklamai, ne vėliau kaip paskutinę darbo dieną iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui iškabintai ne arčiau kaip 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir rinkimų politinės kampanijos dalyvių neatlygintinai skleidžiamai informacijai (pranešimams, įrašams), kuri nėra laikoma rinkimų agitacija, rinkimų politinės kampanijos dalyviams, jų iškeltiems kandidatams priklausančiose interneto svetainėse ir asmeninėse socialinių tinklų paskyrose.

2. Balsavimo iš anksto metu rinkimų agitacija draudžiama balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsuojama.

3. Rinkimų agitacija nelaikoma informacija apie vykstančius rinkimus, rinkimų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, ar kita informacija, kuria nėra raginama nedalyvauti rinkimuose, balsuoti už arba prieš kandidatą ar kandidatų sąrašą, **taip pat ne rinkimų politinės kampanijos dalyvio kvietimas atvykti balsuoti.**

2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimai **l nuo 2024 05 12 0:00** **II nuo 2024 05 26 0:00**	**2024 m. birželio 9 d. rinkimai į Europos Parlamentą** **nuo 2024 06 09 0:00**
2024 m. gegužės 12 d. privalomasis referendumas dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo	

Tylos periodas visų politinių kampanijų agitacijoms!

Ačiū už Jūsų dėmesį.

Jūsų klausimai visada laukiami
ttskyrius@vrk.lt